

Independent Union of Research & Higher Education Employees of Croatia

**NEZAVISNI SINDIKAT ZNANOSTI
I VISOKOG OBRAZOVANJA**

SABOR
NEZAVISNOG SINDIKATA
ZNANOSTI I VISOKOG
OBRAZOVANJA

REZOLUCIJA 56/26

o sindikalnoj politici prema ekonomskim nejednakostima

SABOR

NEZAVISNOG SINDIKATA ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA

na zasjedanju 11. i 12. lipnja 2026. godine

POLAZEĆI od ustavne odredbe da je Republika Hrvatska socijalna država, od sindikalne borbe za **dostojanstven rad** te od istraživačkih uvida koji pokazuju da različiti oblici ekonomskih nejednakosti nisu prirodno stanje, nego rezultat rada institucija, javnih politika i odnosa društvene moći.

UPOZORENJA I NAGLASCII

ISTIČE da **ekstremne nejednakosti slabe** društvene međuodnose, solidarnost i klasnu mobilnost te se povezuju s višim stopama kriminala, korupcije i drugim neželjenim ishodima koji vode u nepoželjne društvene sukobe i razaraju samo tkivo građanskog, socijalnog društva temeljenog na društvenoj pravdi i solidarnosti.

UPOZORAVA da ekstremne nejednakosti slabe povjerenje u institucije i demokratski poredak. Koncentracija ekonomskih resursa proizvodi koncentraciju utjecaja, a koncentracija utjecaja nužno vodi prema prisvajanju političke moći, potkopava demokratsku kontrolu nad društvenim procesima i teži očuvanju i jačanju uzročnika nejednakosti. Time se otvara prostor za zarobljavanje javnih politika, politički ekstremizam i gubitak vjere građana u demokraciju.

POSEBNO UPOZORAVA na **ekstremna menadžerska primanja i bonuse** koji često **nisu u razmjeru s osobnim doprinosom rezultatima poslovanja, društvenim doprinosom** i odgovornošću menadžera, već se vežu uz tržišnu moć ili okolnosti na koje uprave poduzeća i banaka nemaju utjecaj (kao što su mjere ekonomske politike Vlade ili kretanja na svjetskim tržištima).

NAGLAŠAVA uvide i analize koji ističu kako **želja za isplatom bonusa potiče** kratkoročno upravljanje, visokorizične odluke, monopolske tendencije i zlouporabu tržišne moći s ciljem povećanja profita i primanja onih ionako najbogatijih u društvu, a na štetu radnika, malih dioničara i ostatka građana, kao i ekonomske učinkovitosti i konkurencije, što sve koči rast i napredak gospodarstva, a time i opće dobrobiti i blagostanja.

PODSJEĆA da **uspjeha menadžera** ne bi bilo **bez infrastrukture društva** koju imaju na raspolaganju, a koju čine moralni i motivacijski sustav, pravni i sigurnosni poredak, obrazovni sustav, sustav znanosti i inovacija, zdravstveni sustav i sva fizička infrastruktura izgrađena javnim novcem.

IZRAŽAVA BOJAZAN da **koncentracija bogatstva i ekonomske moći** u rukama malog broja pojedinaca, kako na nacionalnoj tako i na globalnoj razini, povećava **rizik od slabljenja države** pred korporacijama i njihovim vlasnicima. To vodi ili prema poretku u kojem država nema resurse i alate za upravljanje društvenim procesima ili prema državi koja je isključivo u službi najmoćnijih.

PRENOSI, slijedeći uvide Atkinsona, Pikettyja, Branka Milanovića, Deatona, Sena, Stiglitz i drugih globalnih autoriteta, da se nejednakosti mogu smanjivati političkim odlukama: progresivnim porezima, snažnim javnim uslugama, dostupnim obrazovanjem i zdravstvom, regulacijom kapitala, poticanjem primjerenog i kažnjavanjem sebičnog i kratkovidnog **sustava korporativnog**

upravljanja, jačanjem pregovaračke moći rada i **sposobnošću države** da opće dobro zaštiti od privilegiranih interesa.

ZAKLJUČNO

ZAKLJUČUJE da vlade svojim primjerom i zakonima trebaju **spašavati „kapitalizam od kapitalista“**, drugim riječima, spašavati gospodarstvo utemeljeno na konkurenciji i u službi većine građana, i usmjeravati ga prema srednjoročnom i dugoročnom razvoju, a obeshrabrivati špekulativno ponašanje, oligopolske i monopolske strukture, rentijerstvo i poslovne prakse koje privatiziraju dobitke, a kolektiviziraju rizike i gubitke.

SMATRA da pravednija raspodjela ekonomskih resursa nije prepreka razvoju, nego njegov preduvjet, a da je društvo koje pravednom preraspodjelom ulaže u znanje, zdravlje, egzistencijalnu sigurnost i jednake šanse svojih građana sposobnije za inovacije, dugoročan gospodarski rast i unutarnju demokratsku stabilnost.

ISTIČUĆI da relevantna istraživanja u posljednjih 35 godina u Hrvatskoj pokazuju rast nejednakosti plaća, visoku nejednakost imovine te osobito visoku nejednakost financijske imovine,

IMAJUĆI NA UMU da trenutno povišene razine inflacije bitno drugačije utječu na različite dohodovne skupine te uzimajući u obzir nedavne medijske izvještaje o plaćama i bonusima visoko pozicioniranih menadžera hrvatskih kompanija i financijskih institucija,

APEL I PRIJEDLOZI

POZIVA sindikate, akademsku zajednicu, civilno društvo i političke aktere da pitanje nejednakosti vrate u središte javnih politika, zahtijevajući:

- progresivnije i cjelovito oporezivanje svih vrsta dohodaka, uključujući plaće, bonuse, kapitalne dohotke, rente i dohotke od financijske imovine, uz zaštitu niskih i srednjih dohodaka;
- uvođenje posebnog poreza za kompanije koje isplaćuju visoke bonuse i dohotke članovima svojih uprava i menadžerima;
- vrijednosno oporezivanje imovine, posebno neproaktivne i rentijerske imovine, koje ne kažnjava osnovno stanovanje;
- pravedan, progresivan i provediv cjeloživotni porez na nasljedstva i darovanja, s visokim pragovima za uobičajena obiteljska nasljeđivanja, ali bez porezne zaštite velikih nasljedstava i darovanja visokih vrijednosti;
- smanjenje oslonca javnih financija na regresivne poreze na potrošnju;
- redovitu procjenu distributivnih učinaka javnih politika;
- olakšavanje pristupa svim izvorima podataka za znanstvena istraživanja i praćenje dinamike nejednakosti u RH;
- snaženje javnog zdravstva, obrazovanja, znanosti i umjetnosti, socijalne skrbi, studentskog standarda i stipendija kao svima dostupnih i kvalitetnih institucija društvene mobilnosti i osiguranja jednakih šansi za sve društvene skupine;
- dostupno i kvalitetno visoko obrazovanje, kako bi znanje bilo javno dobro, a ne privilegij obiteljskog dohotka;
- zakonsko jačanje uloge radnika u korporativnom upravljanju i suodlučivanju te transparentnosti pri određivanju najviših primitaka i bonusa;
- jačanje kolektivnog pregovaranja, sindikalne organiziranosti i minimalnih radnih standarda, jer bez pregovaračke moći rada nema trajno pravednije raspodjele.

U Tuheljskim Toplicama 12. lipnja 2026.

dr. sc. Tvrtko **Smital**, predsjednik Sindikata